

Η Ιστορία της «Παπαχαραλάμπειου Δημοτικής Βιβλιοθήκης Ναυπάκτου» μέχρι τις ημέρες μας (1954-2013)

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Θεμελίωση Βιβλιοθήκης 2 5 1954. Συλλογή Ι. Χαραλαμπίδου.

Στις 3 Μαρτίου του 1954, στη Ναύπακτο πραγματοποιήθηκε η σύσταση Ιδρύματος υπό την επωνυμία «Παπαχαραλάμπειος Δημοτική Ελληνοαμερικανική Βιβλιοθήκη», με το υπ' αριθμ. 7852 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ναυπάκτου Ανδρέα Σταύρου Αθανασίου. Η αναγκαία οικοπεδική έκταση παραχωρήθηκε δωρεάν από τον Ανδρέα Γ. Κοζώνη. Πρόκειται για τμήμα ευρύτερης έκτασης, που παρεχώρησε οι αδελφοί Κοζώνη για την ανέγερση δημοσίων κτιρίων και εγκατάσταση κοινωφελών υπηρεσιών. Κατά τις διατάξεις του συμβολαίου αυτού, ο Δημήτριος Παπαχαραλάμπους, «*επιθυμών να διαθέση μέρος των οικονομιών του, τας οποίας, εις ξένην εργασθείς απέκτησε, ίνα και αυτός συμβάλη κατά δύναμιν εις τον εξωραϊσμόν της πόλεως Ναυπάκτου, εις την πνευματικήν ανάπτυξιν των κατοίκων αυτής, ως και εις έργα κοινωνικής προνοίας, απεφάσισε να ανεγείρη εντός της πόλεως... οίκημα*» με ειδικότερο σκοπό: το ισόγειο διαμέρισμα να χρησιμοποιείται για συγκεντρώσεις, διαλέξεις, χορούς, κινηματογράφο, τα έσοδα των οποίων, μετά την αφαίρεση των σχετικών δαπανών, να περιέρχονται στην «Φιλόπτωχο Αδελφότητα Κυριών και Δεσποινίδων «Η Αγία Παρασκευή», για την άσκηση από αυτή κοινωνικής προνοίας υπέρ απόρων των μαθητών και άλλων, που προβλέπει το Καταστατικό της.

Στο ανώγειο διαμέρισμα να εγκατασταθεί η υπό την επωνυμία «Παπαχαραλάμπειος Δημοτική Ελληνοαμερικανική Βιβλιοθήκη», την οποία με δαπάνες του θα εφοδιάσει με επίπλωση και βιβλία – στην ελληνική, αγγλική και γαλλική γλώσσα- χρήσιμα για τους μαθητές, επιστήμονες και το λαό της Ναυπάκτου, με απώτερο σκοπό την υποκίνηση του ενδιαφέροντος και της αγάπης των κατοίκων προς το βιβλίο και τη δημιουργία τοπικής πνευματικής κίνησης. Τη σύσταση του ως άνω Ιδρύματος ακολούθησε η εγκριτική πράξη με το Διάταγμα της 11ης Ιουνίου 1954 (ΦΕΚ τεύχος Α΄, 144), στο οποίο ορίζεται η Διοικητική του Επιτροπή, αποτελούμενη από τους: εκάστοτε Μητροπολίτη Ναυπάκτου ως πρόεδρο, Ανδρέα Γ. Κοζώνη ως αντιπρόεδρο, εκάστοτε πρόεδρο του συλλόγου «Η Αγία Παρασκευή», Αντωνίου Αντωνοπούλου, Δημητρίου Σιδέρη δικηγόρου, αντιπροσώπου του Ελληνοαμερικανικού Συλλόγου, Δημάρχου, των εκάστοτε Γυμνασιάρχου και Διευθυντού του Υποκαταστήματος ΕΤΕ Ναυπάκτου και του Τάκη Γαλάνη.

Την ανέγερση του κτιρίου ανέλαβε ο πολιτικός μηχανικός Μάριος Καρδαμίτσης, νομικός δε σύμβουλος ορίσθηκε ο προαναφερόμενος δικηγόρος Δημήτριος Σιδέρης. Πρέπει να σημειωθεί, ότι για την εξυπηρέτηση των αναγνωστών κατασκευάστηκε πλησίον του κτιρίου της Βιβλιοθήκης, στον αύλιο χώρο αυτής, Αναψυκτήριο. Στην πορεία των πραγμάτων, το κτίριο διατέθηκε εξ ολοκλήρου για τη στέγαση της Βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών της, υπήχθη στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από το οποίο χρηματοδοτείται και ελέγχεται. Συγκεκριμένα, με επιστολή του ο αείμνηστος Δημήτριος Παπαχαραλάμπους με ημερομηνία 1η Οκτωβρίου 1956, δήλωνε, ότι μεταβιβάζει την κυριότητα του ακινήτου και επιχορηγεί με χρηματικό ποσό 800.000 δραχμών την ιδρυόμενη Δημοσία Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου για τον τεχνικό εξοπλισμό της και την αγορά βιβλίων προς εμπλουτισμό της.

Στις 2 Νοεμβρίου του ιδίου χρόνου, η διοικούσα το Παπαχαραλάμπειο Ίδρυμα Επιτροπή αναλάμβανε, με την υπ' αριθμ. 56 απόφασή της, την υποχρέωση, να

μεταβιβάσει την κυριότητα, νομή και κατοχή του κτιρίου της Ελληνοαμερικανικής Βιβλιοθήκης στην ιδρυόμενη Δημοσία Βιβλιοθήκη.

Με βάση τις δηλώσεις αυτές καταρτίστηκε η υπ' αριθμ. 133492/2168/22-11-1956 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 90 τ. Β' από 23 Μαρτίου 1957, με την οποία ιδρύθηκε στην πόλη μας η Δημοσία Βιβλιοθήκη υπό την επωνυμία «**Παπαχαραλάμπειος Δημοσία Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου**» στην οποία συγχωνεύθηκε η ανήκουσα στο Παπαχαραλάμπειο Ίδρυμα Ναυπάκτου Ελληνοαμερικανική Βιβλιοθήκη.

Η Παπαχαραλάμπειος Βιβλιοθήκη είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διέπεται από τις διατάξεις αρχικά του Α.Ν. 1362)1949 «Περί ιδρύσεως, ανασυγκροτήσεως και ενιαίας Οργανώσεως των ανά το Κράτος Βιβλιοθηκών» και σήμερα από το Ν 3149/2003 «Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Δημόσιες Κεντρικές Βιβλιοθήκες και άλλες διατάξεις». Έτσι φθάσαμε στη σημερινή Παπαχαραλάμπειο Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου με την ευρύτητα της αποστολής της και τη δικαίωση του αιμνήστου Δημητρίου Παπαχαραλάμπους από το επιτελούμενο έργο της.

Από την πρώτη στιγμή λειτουργίας της, το 1960, η Βιβλιοθήκη αγκαλιάστηκε από την τοπική κοινωνία και κύρια από τη σπουδάζουσα νεολαία, η οποία βοηθήθηκε τα μέγιστα την εποχή εκείνη που δεν είχε ακόμη καθιερωθεί η δωρεάν παιδεία. Το πρώτο χρόνο της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης ο Δημήτριος Παπαχαραλάμπους ευτύχησε να είναι τακτικός επισκέπτης της Βιβλιοθήκης, όπου του δινόταν η ευκαιρία να καμαρώσει τη νεολαία της πόλης που προσέτρεχε στη Βιβλιοθήκη για μελέτη. Σήμερα, με βάση το πνευματικό δυναμικό της η Παπαχαραλάμπειος Βιβλιοθήκη ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των κατοίκων και κύρια των μαθητών και φοιτητών της ευρύτερης περιοχής που την επισκέπτονται για να αντλήσουν πληροφορίες για τις εργασίες τους και να δανεισθούν βιβλία, περιοδικά, CD-ROM κ.ά.

Αξιολογώντας η Πολιτεία την προσφορά της Βιβλιοθήκης, το 1981, την όρισε Κεντρική Βιβλιοθήκη και αφού την εξόπλισε με ένα Βιβλιοαυτοκίνητο της ανέθεσε να επισκέπτεται και να δανείζει βιβλία σε σχολεία, δημοτικές Βιβλιοθήκες και σε πολιτιστικούς συλλόγους σε κωμοπόλεις και χωριά του νομού Αιτωλοακαρνανίας και την επαρχία Δωρίδας του νομού Φωκίδας. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης σήμερα περιλαμβάνει περί τους 60.000 τόμους, καταλογραφημένους με το Δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey, με αλφαβητικούς καταλόγους συγγραφέων και θεμάτων σε ψηφιακή μορφή, αρχείο τοπικού Τύπου και περιοδικά με φιλολογικό, κοινωνικό, ιστορικό και εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Το αναγνωστήριο απλώνεται άνετο και πολιτισμένο περιβάλλον, το οποίο συμπληρώνει η προθυμία του προσωπικού της Βιβλιοθήκης.

Από το 2003 λειτουργεί στο ισόγειο της Βιβλιοθήκης Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης με προωθημένες υποδομές τεχνολογίας. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα χώρο με δέκα θέσεις Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στον οποίο μπορούν όλοι οι κάτοικοι και επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής να έχουν δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο και να λαμβάνουν όσες πληροφορίες αναζητούν. Επίσης, η Βιβλιοθήκη συχνά διοργανώνει ή συνδιοργανώνει με άλλους φορείς της πόλης πνευματικές και

πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις τοπικού βιβλίου και Τύπου και προβαίνει σε εκδόσεις εργασιών με τοπικό περιεχόμενο και γενικά προβαίνει αρωγός σε κάθε πολιτιστική εκδήλωση της περιοχής.

Τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης εποπτεύει πενταμελές Εφορευτικό Συμβούλιο, με τριετή θητεία, το οποίο ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Οι Ναυπάκτιοι υπερηφανεύονται για την Βιβλιοθήκη αυτή και ευγνωμονούν τον Μεγάλο Ευεργέτη της πόλης τους, Δημήτριο Παπαχαραλάμπους.

Πηγή:vivi-nafpakt.ait.sch.gr

Επίμετρον Πρώτο - Ποιός ήταν ο Δημήτριος Παπαχαραλάμπους

*Ο ιδρυτής Δημήτριος
Παπαχαραλάμπους*

Ο ιδρυτής της **Βιβλιοθήκης Ναυπάκτου Δημήτριος Παπαχαραλάμπους** υπήρξε μία από τις περισσότερο εξέχουσες και δημοφιλείς προσωπικότητες του τόπου. Χάρη στα πολλαπλά του προσόντα, το επιχειρηματικό του δαιμόνιο και την απaráμιλλο αγάπη για την πατρίδα του αναδείχθηκε ο μεγαλύτερος ευεργέτης της Ναυπάκτου. Τα λαμπρά έργα, που κληροδότησε στο Ναυπακτιακό λαό, μένουν αθάνατο μνημείο πολιτισμού.

Γεννήθηκε το 1895 στη Χόμορη Ναυπακτίας. Δώδεκα χρονών μετανάστευσε στην Αμερική, για να αναζητήσει διέξοδο από τη φτώχεια. Στη Νέα Υόρκη ασχολήθηκε με διάφορες μικροεργασίες για μία πενταετία. Το 1912 επέστρεψε στην Ελλάδα για να εκπληρώσει τα στρατιωτικά του καθήκοντα και έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους. Το 1914, αφού παντρεύτηκε την Βασιλική Ανδρεοπούλου, έφυγε πάλι για το νέο κόσμο. Σταμάτησε για λίγο στον Καναδά, για να καταλήξει πάλι στη Νέα Υόρκη, όπου σε κεντρικό δρόμο άνοιξε ανθοπωλείο. Χάρη στη 50ετή

συνεχή σκληρή εργασία κατάφερε να δημιουργήσει μία σεβαστή περιουσία.

Οι φυσικές του αρετές και η απεριόριστη αγάπη για το τόπο του τον οδήγησαν να διαθέσει ένα μεγάλο μέρος των χρημάτων του σε κάθε είδους αγαθοεργό δράση. Τα σημαντικότερα από τα έργα του στη πόλη μας είναι:

- Θέλοντας να θεμελιώσει γερά τη μελλοντική κοινωνία κτίζει μία Βιβλιοθήκη στη πόλη της Ναυπάκτου, χαρίζοντας έτσι σε κάθε φιλομαθή νέο την ευκαιρία για μόρφωση, που η ζωή στέρησε στον ίδιο. Τα εγκαίνια ανέγερσης του κτιρίου της Βιβλιοθήκης έγιναν την Κυριακή του Θωμά το 1954. Από την ημέρα αυτή η Ναύπακτος μπορεί να υπερηφανεύεται, γιατί ελάχιστες πόλεις της Ελλάδας έχουν τέτοιου είδους ιδρύματα και ακόμη λιγότεροι είναι οι δωρητές τέτοιου είδους. Ο δωρητής ανέλαβε επίσης και την επίπλωση της Βιβλιοθήκης, την οποία παρεχώρησε στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την παραπέρα λειτουργία της. **Η Βιβλιοθήκη:**
- **Αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων:** χωρητικότητας 300 θέσεων, όπου γίνονται όλες οι πνευματικές εκδηλώσεις της πόλης. Σήμερα στο χώρο αυτό στεγάζεται και η Φιλαρμονική Ναυπάκτου, η οποία ιδρύθηκε, οργανώθηκε, εξοπλίσθηκε με μουσικά όργανα, με χρήματα του Δ. Παπαχαραλάμπους.
- **Στάδιο:** Ο δωρητής διέθεσε χρήματα για την αγορά του χώρου και την ανέγερση ενός σύγχρονου σταδίου με κερκίδες, γυμναστήριο και άλλους βοηθητικούς χώρους.
- Ακόμη θέσπισε **υποτροφίες** για μαθητές του Γυμνασίου Ναυπάκτου από τους τόκους ειδικής κατάθεσης στη Τράπεζα Ελλάδας, την προικοδότηση εξήντα απόρων κοριτσιών, την τακτική επιχορήγηση της Φιλαρμονικής, της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ναυπάκτου, της Μητρόπολης Ναυπακτίας και του Ελληνοαμερικάνικου Συνδέσμου Ναυπάκτου.

Ο Παπαχαραλάμπους ανήκε στη κατηγορία των ελάχιστων ανθρώπων, που το χρήμα δεν του επέφερε καμιά αλλαγή στο χαρακτήρα του. Παρέμεινε πάντα απλός, γεμάτος ανθρωπιά και καλοσύνη, το χρήμα δεν το θεώρησε σαν μέσο για μάταιες ατομικές επιδιώξεις, αλλά σαν μέσο για κοινωφελή έργα και συλλογική ανέλιξη. Αν οι Δημόσιες Υπηρεσίες και μερικά από τα άτομα που παρεμβλήθηκαν στην διεκπεραίωση του έργου του μεγάλου ευεργέτη προσαρμόζονταν στο πνεύμα της προσφοράς του, τότε τα τελικά αποτελέσματα θα ήταν ασύγκριτα καλύτερα. Το 1960 ήρθε στην Ελλάδα για να επιμεληθεί ο ίδιος τη κατοχύρωση και επιβίωση των έργων του. Ευτύχησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του να δει τη Βιβλιοθήκη γεμάτη από νεαρά άτομα που διψούσαν για μόρφωση και τρέχανε να συμπληρώσουν τις γνώσεις των φτωχών και σχεδόν ανύπαρκτων σχολικών βιβλίων

τους.

Η πολιτεία τίμησε τον Παπαχαραλάμπους ανακηρύσσοντάς τον με Βασιλικό Διάταγμα **Εθνικό Ευεργέτη**. Η πόλη της Ναυπάκτου έδωσε το όνομά του σε κεντρική της πλατεία κι οδό και ανέγειρε προτομή του στην ομώνυμη πλατεία.

Τον Αύγουστο του 1961 πέθανε ανάμεσα στους συμπολίτες του.

Επίμετρον δεύτερο - Τα «Θέματα Ελληνικής Ιστορίας» στην Παπαχαραλάμπειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου

Τον Ιούλιο, κατά την διάρκεια των θερινών διακοπών μου, υπήρξε η ανάγκη να επισκεφτώ μια βιβλιοθήκη για ερευνητικούς σκοπούς. Η κοντινότερη στην τοποθεσία που βρισκόμουν ήταν η «Παπαχαραλάμπειος Δημοτική βιβλιοθήκη» στην Ναύπακτο, σε μια απόσταση περίπου 25 λεπτά με το αυτοκίνητο. Η θέση του κτηρίου της βιβλιοθήκης βρίσκεται αναμφίβολα σε μια προνομακή θέση πίσω ακριβώς από το δημαρχείο σε ένα ύψωμα που δίνει οπτικό πεδίο ακόμη και στην θάλασσα. Το κτήριο που χτίστηκε χάρις την δωρεά του Δημήτριου Παπαχαραλάμπους, ενός μεγάλου έλληνα ευεργέτη τον οποίο δεν γνώριζα μέχρι να επισκεφτώ την βιβλιοθήκη, αναμφίβολα αποτελεί στολίδι για την πόλη αλλά χρειάζεται άμεση συντήρηση και αναπαλαίωση.

Οι εντυπώσεις μου από την βιβλιοθήκη υπήρξαν πραγματικά άριστες. Ο χώρος **ήταν ιδιαίτερα καθαρός**, τακτοποιημένος και αξιοπρεπής, το προσωπικό, φιλικό και ιδιαίτερα εξυπηρετικό. Η ποικιλία των βιβλίων που είχε η βιβλιοθήκη ήταν ικανοποιητική, με έμφαση, όπως θα περίμενε κανείς, σε βιβλία με θέματα για την ευρύτερη περιοχή, όπως και με συλλογές του τοπικού τύπου. Θετική εντύπωση μου προξένησε η ποικιλία των υπηρεσιών που παρείχε η βιβλιοθήκη: 14 σύγχρονοι υπολογιστές (που λειτουργούν όλοι) με σύνδεση στο διαδίκτυο, δανειστική βιβλιοθήκη θεσμό που

όπως διαπίστωσα χρησιμοποιούν πολλοί πολίτες της Ναυπάκτου, wireless δίκτυο για τους επισκέπτες της βιβλιοθήκης που διαθέτουν υπολογιστή κτλ.

Επίσης, διαθέτει ξεχωριστή αίθουσα για το παιδικό βιβλίο, ενώ όλος ο χώρος (ευτυχώς) κλιματίζεται.

Η ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης είναι κάτι παραπάνω από ενημερωμένη και καλαίσθητη και ένα μόλις κλικ θα σας πείσει για του λόγου το αληθές. Αναμφίβολα το πλεονέκτημα της βιβλιοθήκης που έχει μεγάλη πολιτισμική αξία είναι η προσωπική βιβλιοθήκη και συλλογή εγγράφων του Γιάννη Βλαχογιάννη που στεγάζεται σε ξεχωριστό μικρό κτήριο δίπλα στην κεντρική βιβλιοθήκη. Δυστυχώς τις ημέρες που ήμουν στην βιβλιοθήκη δεν μπόρεσα να δω την συλλογή γιατί δεν ήθελα να απασχολήσω τους εργαζόμενους που πραγματικά είχαν πολύ δουλειά να κάνουν.

Κάτι άλλο που μου προξένησε πολύ θετική εντύπωση, είναι η προσπάθεια που καταβάλλει η διοίκηση της βιβλιοθήκης να συνδέσει την βιβλιοθήκη με δραστηριότητες πολιτισμού που αφορούν το βιβλίο. Επίσης, τις ημέρες που βρισκόμουν στην βιβλιοθήκη εκτυλισσόταν ένα πρόγραμμα το οποίο είχε ως σκοπό να φέρει τα παιδιά στην βιβλιοθήκη μια πρωτοβουλία εξαιρετικά χρήσιμη για την κοινωνία μας.

Πραγματικά τι ομορφότερο από το να βλέπεις τα Ελληνόπουλα στην βιβλιοθήκη! Ίσως βεβαία να υπήρχε μια αναταραχή στην είσοδο της βιβλιοθήκης που αποσπούσε την προσοχή του αναγνώστη στην κεντρική αίθουσα, αλλά αυτό ήταν για πολύ λίγο χρόνο και αναμφίβολα αξίζει τον κόπο. Και μακάρι αυτά τα προγράμματα να συνδέονταν και με τις εφηβικές ηλικίες και να υπάρξει μια αλλαγή σε σχέση με την γενιά μας που ανάλωσε τον καιρό της στα σκασιαρχεία, στα clubάκια, στις καφετέριες και στα μπιλιάρδα. Πολλοί μιλούν για έλλειψη παιδείας κτλ αλλά δεν στηρίζουν θεσμούς όπως η βιβλιοθήκη που αν στηριχθεί θα μπορούσε να αποτελέσει έναν φάρο πολιτισμού στο ατελεύτητο σκοτάδι της ημιμάθειας μας.

Ο διευθυντής της «Παπαχαραλάμπειου» βιβλιοθήκης είναι ο κ. Ιωάννης Χαλάτσης στον οποίο μάλλον οφείλει να πιστωθεί μεγάλο μέρος από τα επιτεύγματα της βιβλιοθήκης, καθώς είναι διευθυντής της από το 1985. Είχα μαζί του 2 σύντομες συζητήσεις, καθώς δεν ήθελα να τον αποσπάσω από τα καθήκοντα του, από τις οποίες αποκόμισα τις καλύτερες εντυπώσεις. Ο κ. Χαλάτσης εκτός από άνθρωπος που φαίνεται ότι «πονάει» τον χώρο του, είναι ο ίδιος ένας φιλότιμος Ιστορικός ερευνητής με δημοσιευμένες έρευνες σε θέματα κυρίως τοπικής Ιστορίας. Μου φέρθηκε πολύ φιλικά και φιλόξενα, (μας έδωσε άδεια για να χρησιμοποιηθεί το υλικό από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης) και για αυτό θα ήθελα να τον ευχαριστήσω και δημοσίως. Αυτός και η ομάδα του κάνουν μια εξαιρετική ομαδική κοινωφελή δουλειά, ανεπηρέαστοι από τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που έχουν υποβαθμίσει περαιτέρω τις ήδη φτωχές υπηρεσίες που παρέχει το Δημόσιο σε πολλούς τομείς.

Ελπίζω του χρόνου το καλοκαίρι να έχω την ευκαιρία να επισκεφθώ εκ νέου την εν λόγω βιβλιοθήκη για να εργαστώ.....

Πηγή:Ι. Β. Δ. istorikathemata.com